

جامعه المصطفی (ص) العالمیه

واحد مشهد مقدس

تحقیق پایانی دوره کارشناسی

رشته: معارف اسلامی و علوم تربیتی

موضوع

تأثیرات روانی و اخلاقی رسانه‌ها بر کودکان و نوجوانان

استاد راهنما: دکتر حسین جعفری ثانی

دانش پژوه: حبیب الله (موحد) ابراهیمی صافی

تیرماه ۱۳۹۲

کد تحصیلی: ۱۱۵۶۲۱۶

چکیده

بشر همیشه در طول تاریخ به سمت جهانی شدن در حرکت بوده، که عصر مادوره کمال ان است، و مهمترین زیر ساخت جهانی شدن رسانه می باشد که رادیو و تلویزیون، به عنوان مهمترین، عام ترین و جذاب ترین حوزه رسانه بوده که وظیفه فرهنگ سازی در جوامع بشری را به عهده دارد.

در عین حال، با وجود تمام محاسن رسانه (رادیو و تلویزیون) که داعیه بی الگودهی و راهنمایی جوامع را دارد، می تواند تأثیرات مخرب و منفی نیز داشته باشد.

در این پژوهش ابتداء رسانه های گوناگون اجتماعی مورد بررسی قرار می گیرد و سپس به بررسی تأثیرات روانی و اخلاقی آن بر کودکان و نوجوانانی که با تأثیر پذیری، یا الگوگیری های نادرست از برنامه های تلویزیونی حاصل می شود، و اثرات مثبت، ارزشمند و درست آن و اثرات نادرست، منفی و غیر ارزشی این رسانه ی قدرتمند و چگونگی تاثیرش بر روان، اذهان و اخلاق اجتماعی کودکان و نوجوانان مورد دقت نظر قرار میگیرد.

و در اخر بحث راهکارهایی برای رهایی از اثرات ضد اجتماعی رسانه ها (تلویزیونماهواره اینترنت رادیو و تلفن همراه) بر کودکان و نوجوانان ارائه می شود.

کلید واژه: رسانه، تلویزیون، رادیو، کارکرد مثبت، کارکرد منفی، راهکارها.

فهرست مطالب

فصل اول: کلیات

- ۱-۱ مقدمه ۱
- ۱-۲ بیان مسأله ۲
- ۱-۳ مسأله ۲
- ۱-۴ اهداف تحقیق ۳
- ۱-۵ سؤالات تحقیق ۳
- ۱-۶ روش تحقیق ۳
- ۱-۷ کودکی و نوجوانی ۳
- ۱-۸ تعریف رسانه ۴

فصل دوم: پیشینه نظری

- ۲-۱ کودکان از نظر اجتماعی ۵
- ۲-۲ نوجوانان از نظر اجتماعی ۵
- ۲-۳ سن کودک و نوجوان ۶
- ۲-۴ انواع رسانه ها و ویژگیهای آن ۶
- ۲-۴-۱ تلویزیون ۶
- ۲-۴-۲ چگونگی تأثیر روانی و اخلاقی تلویزیون بر کودکان ۷
- ۲-۴-۳ تأثیرات روانی رسانه ها بر کودک ۸
- ۲-۴-۴ تأثیرات منفی تلویزیون بر کودک و نوجوان ۹
- ۲-۴-۵ سایر اثرات منفی تلویزیون ۱۰
- ۲-۵ دیدگاههای نظری درباره تأثیر وسائل جمعی ۱۱
- ۲-۵-۱ دیدگاه افراطی ۱۱
- ۲-۵-۲ دیدگاه تفریطی ۱۲

- ۱۲..... دیدگاه بینابین ۲-۵-۳
- ۱۳..... شرح یک پژوهشدرایران ۲-۶
- ۱۳..... ناهماهنگی بین عوامل عمده انتقال اخلاق اجتماعی ۲-۷
- ۱۴..... شکاف و فاصله بین اهداف و ابزارهای اجتماعی ۲-۸
- ۱۴..... قدرت اثر گذاری رسانه ها ۲-۹
- ۱۵..... شرایط سنی کودک ۲-۱۰
- ۱۶..... شرایط سنی نوجوان ۲-۱۱
- ۱۷..... ماهواره ۲-۱۲
- ۱۷..... آسیب های ماهواره ۲-۱۲-۱
- ۱۸..... پیشنهاد برای مقابله باماهواره ۲-۱۲-۲
- ۱۹..... دشمن آشکار و حمله پنهان ۲-۱۲-۳
- ۱۹..... فن آوری ماهواره و آمار تقریبی آن ۲-۱۲-۴
- ۲۰..... رویکرد نامناسب به ماهواره ۲-۱۲-۵
- ۲۱..... اشاعه فحشا و بی بندوباری ۲-۱۲-۶
- ۲۲..... نمونه از تأثیر روانی و اخلاقی ویرانگر ماهواره بر کودک و نوجوان ۲-۱۲-۷
- ۲۳..... اینترنت ۲-۱۳
- ۲۳..... عناصر اصلی اینترنت ۲-۱۳-۱
- ۲۳..... تاریخچه مختصر اینترنت ۲-۱۳-۲
- ۲۴..... رایج ترین موارد استفاده از اینترنت ۲-۱۳-۳
- ۲۵..... آثار اخلاقی و روانی اینترنت بر نوجوان ۲-۱۳-۴
- ۲۶..... متخصصان آسیب شناسی ۲-۱۳-۵
- ۲۷..... رادیو ۲-۱۳
- ۲۷..... ویژه گیهای رادیو ۲-۱۴-۱
- ۲۹..... ماهیت پیامهای رادیویی ۲-۱۴-۲

۲۹..... برنامه های رادیویی ۲-۱۴-۳

۳۰..... مخاطبان رادیو ۲-۱۴-۴

۳۲..... تأثیر منفی تلفن همراه (مبائیل) بر نوجوان ۲-۱۵

۳۲..... روزنامه ۲-۱۶

۳۳..... مجلات ۲-۱۷

۳۳..... سینما ۲-۱۸

فصل سوم: یافته های تحقیق

۳۴..... اثرات سودمند رادیو و تلویزیون ۳-۱

۳۴..... ۳-۱-۲ پُر کردن اوقات فراغت کودک

۳۶..... ۳-۲-۱ جنبه های اجتماعی شدن کودکان

۳۶..... ۳-۲-۱-۱ درک نقش جنسی

۳۷..... ۳-۲-۱-۲ انتخاب شُغل

۳۷..... ۳-۲-۱-۳ نقش های خانوادگی

۳۷..... ۳-۲-۱-۴ معلومات عمومی

۳۸..... ۳-۲-۱-۵ تشکیل گروه های همسن

۳۸..... ۳-۲-۱-۶ آموزش و یادگیری

۳۹..... ۳-۲-۲ قدرت رسانه بر ماندگاری اطلاعات

۴۰..... ۳-۲-۳ اثرات زیانبار رادیو و تلویزیون

۴۰..... ۳-۲-۳-۱ اختلال بین فعالیتهای کودکان

۴۱..... ۳-۲-۳-۲ درگیری روحی

۴۲..... ۳-۳ تأثیر فلمهای مربوط به بزرگسالان بر کودکان

۴۳..... ۳-۴ آگاهی و پخش نامحسوس فرهنگ ابتدال

۴۷..... ۳-۵ میزان تأثیرات رادیو بر فساد اخلاقی کودک و نوجوان

فصل چهارم: نتیجه گیری بحث و پیشنهاد

- ۴-۱ نتیجه گیری ۴۹
- ۴-۲ راه های مقابله با کارکردهای منفی رادیو و تلویزیون و ماهواره ۵۱
- ۴-۳ نتیجه گیری و پیشنهاد در مورد اینترنت ۵۳
- ۴-۴ فهرست منابع و مآخذ ۵۵